



۲۰۱۶/۱۰/۲۷

تهیه و تنظیم: ملالی موسی نظام

## شبی در محفل شام عرفان برخ چهارم و اخیر



### قسمت دوم: بیانات محترمانه اسدالله سید و محترمه الهه احرار

#### اول – مختصر سوانح محترم اسدالله سید:

آقای اسدالله سید در شهر شبرغان تولد شده و بعد از ختم دوره ابتدایی در لیسه دارالمعلمین شهر کابل شامل گردیده اند. در سال ۱۳۳۲ بعد از فراغت از لیسه مذکور شامل پوهنخی ادبیات گردیده و در سال ۱۳۳۶ از آن پوهنخی فارغ گردیدند. ایشان چند سالی در لیسه قندهار و لیسه غازی در کابل منحصراً معلم مشغول خدمت شریف تدریس شاگردان گردیدند. بعد از سپری شدن چند سال خدمت به معارف برای پرداختن به امور شخصی از وظیفه استعفا داده و به کار عمده فروشی ادویه پرداختند. بعد از کودتای منحوس ثور آقای سید هم مانند ملیون ها هم وطن آواره دیگر ترک افغانستان عزیز گفته و با فامیل راهی ایالات متحده آمریکا شدند. ایشان در ایالات متحده منحصراً عضو رضاکار، امور کتابخانه مسجد مبارک مصطفی را که مرکز تجمع هموطنان افغان ما در ایالت ورجینیای شمالی است، بر عهده دارند.



در محفل شام عرفان که جمعه ۳۰ سپتمبر دایر گردیده بود، محترم آقای اسبانه سید پارچه زیبایی را در احوال یکی از مشاهیر وطن «ابونصر فارابی» که خود تهیه نموده بودند، برای حضار چنین قرائت نمودند:

### مختصری در احوال ابونصر فارابی:

ابونصر فارابی را که در غرب به لاتین و علمای اسلامی وی را به لقب «معلم ثانی»، یاد میکنند. در یکی از دهات ولایت فاریاب - میمنه وطن عزیز ما افغانستان در سال ۲۵۷ هجری در یک فامیل سرشناس متولد گردید و در جوانی برای تحصیل علوم متداوله آن زمان به بغداد، پایتخت خلفای عباسی رفت، زیرا دوره خلفای عباسی بهترین عصر انکشاف و توسعه علوم مروجه اسلامی بود و بالخاصه در عصر هارون الرشید و مأمون الرشید و معتصم بالله که شاهان علم پرور و روشن فکر عباسیان بودند، سعی بلیغی برای ترجمه علوم عربی به عمل می آمد، چنانچه مجموعه عظیمی از آثار علمی و فلسفی از السنه یونانی، سریانی، سانسکرت و دری، به زبان عربی را ترجمه نمودند که البته به آن لسان غنای علمی و ادبی زیادی بخشید.

فارابی نظر به توضیح فوق جهت تحصیل علوم عازم بغداد شد و نظر به استعداد عالی و هوش سرشاری که داشت، همه مضامین تدریس شده علمی را به خوبی فرا گرفته و بزودی اسم وی به عنوان فیلسوف و دانشمند، شهرت یافت و شاگردان زیادی گرد وی جمع شدند که از آنجمله «یحی بن عدی» فیلسوف مسیحی نیز یکی از شاگردانش بود.

ولی توقف ابونصر فارابی در بغداد دایمی نبود و در سنه ۳۳۰ هجری، بغداد را به قصد دربار سیف الدوله عمرانی در حلب، ترک گفت و تا سال ۳۳۹ هجری که فوت نمود، درین شهر مقیم گردید.

فارابی را عموماً شارح و پیرو بزرگ «ارسطو» می شناسند که بسی گفته های پیچیده علمی «ارسطو» را توجیه و تشریح نموده و مانند همه حکمای اسلامی معتقد به این بود که حکمتی که توسط حکمای یونان بیان شده است، در مبداء به وحی الهی میرسد و به همین ملحوظ چندین کتاب نوشت که معروف ترین آن «ارسطو طالپس» است و هدف فارابی آن بود که میان گفته های دانشمندان یونان هم آهنگی ایجاد نماید.

ابونصر فارابی به موسیقی علاقه فراوان داشت و بر علاوه اینکه در موسیقی لیاقت داشت، نوازنده قابلی نیز بوده، اثری به نام «کتاب الموسیقی الکبیر» برای ما باقی گذاشته است که بهترین اثر معتبر تاریخی در شق موسیقی محسوب می گردد. آهنگ های ساخته فارابی را تا کنون نیز گروهی از متصوفین که آداب و رسوم «رقص سماع» را پیروی می نمایند، بالخاصه در ترکیه و ممالک همجوار اسلامی ترویج داده اند.

نا گفته نماند که ابو نصر فارابی منحبث یک عالم و دانشمند صاحب شهرت، نهایت زندگی صوفیانه داشت و از تجمل در حیات خویش بیزار بود، حتی مجالس درس و بحث علمی خود را در یک گوشه دور از شهر و محل اجتماع مردم قرار می داد. روش خاص فارابی در تصوف و حکم، از آن زمان تا کنون در اکثر مدارس دینی تدریس می شود و اثر معروف وی «المدیه الفاضله» مشهور بوده و شبیه کتاب «جمهوریت ارسطو» است. فارابی کتابی هم به نام «رساله فی العقل» تحریر داشته است. بقیه آثار وی درین مختصر نمی گنجد.

در اخیر راجع به توضیح «رقص سماع» باید متذکر گردید که یکی از کمپوز های فاضل دانشمند و سراینده محبوب افغان، داکتر «صادق فطرت - ناشناس» با شعری از «صادق سرمد» که در مقام والای «مولانا جلال

الدین بلخی» سروده شده است و مطلع آن «چون نی به نوا آمد، با نغمه مستانه» است، مثالی از موسیقی «رقص سماع» را بیان میدارد که ما همه در رادیو تلویزیون شنیده و دیده ایم. با عرض حرمت،

## دوم: مختصر سوانح پیغله الهه احرار:

پیغله الهه احرار از شهر کابل بوده در ایالت ورجنیای امریکا زندگی میکند. ایشان در دوازدهم ماه می، ۲۰۱۲ از پوهنتون مری واشنگتن، ایالت ورجینیا با اخذ سه دیپلوم در رشته های حقوق بشر، علوم سیاسی و روابط بین المللی در ظرف چهار سال بدست آورده، علاوه بر آن یک شهادتنامه در رشته مطالعات شرق میانه را نیز حایز گردیده است. فراغت الهه احرار از این پوهنتون یک نام نیک و بی نظیر برای تمامی دختران، زنان و مردان افغان از خود بجا گذاشت که قابل قدر و افتخار است.



فعالاً الهه احرار مصروف اخذ ماستری خویش در رشته عدالت اجتماعی و حقوق بشر میباشد و در ضمن مشغول خدمات حقوقی، انسانی و ادبی در امریکا، افغانستان و کانادا است. نامبرده عضو رهبری سازمان نویسنده گان زنان افغان را در افغانستان و امریکا پیش برده، زمینه رشد استعداد های، ادبی و فرهنگی را برای دختران و زنان داخل افغانستان هم فراهم ساخته، نوا و نیرویی برای آزادی نویسنده گی زنان افغان گردیده است؛ چنانکه دختران افغان شعر و نویسنده گی را از این سازمان در داخل افغانستان به زبان انگلیسی می آموزند و اندوخته های خویش را به رشته تحریر در آورده و از طریق انترنت نوشته های خود ها را با جهانیان در میان میگذارند. این سازمان هیچ نوع جنبه سیاسی نداشته بلکه یک کانون ادبی و فرهنگی مخصوص برای دختران و زنان افغان میباشد.

الهه احرار همچنان ریاست سازمان بین المللی شعر کانادا را عهده دار بوده و از طریق این سازمان جوانان زحمتکش، با استعداد و کار کن نسل های افغان را از سرا سرجهان معرفی می نماید. سازمان بین المللی شعر کانادا بعد از بررسی آثار، کار کرد ها و یا نوشته های افغانان را به فستیوال بین المللی شعر کانادا تقدیم می نماید.

مزید بر آن کار های فوق الذکر، الهه احرار به صفت فعال حقوق بشر در یکی از سازمان های حقوق بشر در امریکا مشغول کار است. از طریق این وظیفه رسمی خویش از مردمان فقیر، بی بضاعت و مستحق در داخل امریکا دستگیری نموده و از طریق این دفتر برای مساعدت عاجل به بی سرپناهان معاونت مینماید.

علاوتاً بنابر همدردی و محبتی که محترمه الهه احرار برای هم وطنان خویش دارد، فعالیت های خستگی ناپذیری را برای کمک به افغانان عزیز مقیم افغانستان از طریق فعالیت های اجتماعی مانند "پروژه ابتکار سخاوت زنان و مردان جوان" و جنبش "حمایت انسانی از حقوق زنان افغان" در داخل امریکا انجام میدهد. از طریق "پروژه ابتکار سخاوت زنان و مردان جوان" برای مردم افغانستان بخاطر زمستان سرد کمک و مساعدت پول نقد هم می نماید.

علاوه بر این همه مصروفیت ها، الهه احرار از آوان کودکی نظر به توجه والدین گرامی اش علی الخصوص پدر بزرگوار اش خواجه صاحب عبدالله احرار که یک تن از شعراء برجسته در زبان دری می باشند، در ابتداء به خواندن، بعداً سرودن اشعار و نوشتن داستان های مختلفه علاقه گرفته است. الهه احرار اشعار و مضامین زیادی به زبان های دری و انگلیسی نوشته و جوایز و تقدیر نامه های زیادی را به این ارتباط بدست آورده است. اینهم نمونه ای از سروده محترمه الهه احرار در وصف «مولانا جلال الدین بلخی» که در شام عرفان اخیر قرائت گردید:

## غنای معنوی خاور زمین

### حضرت مولانا جلال الدین محمد بلخی (رومی)

ای فروغ معنوی ای فاخر خاور زمین      افتخار روم و بلخ ای قبله گاه مسلمین  
مثنوی معنوی ات، این کتاب جاویدان      جلوه گاه رمز معنی هاست به چشم عارفین  
فیه ما فیه همه مملوست ز عشق معرفت  
بر دل عشاق عالم همچو گنجیست دلنشین  
زادگاهت بلخ بود و رخت بستی سوی روم      رهنمای آن دیار گشتی و قطب الاکملین  
محرم اسرار توحید، شمس راه سالکان      ساخت روشن قلب و جانت را ز انوار الیقین  
آتش عشق حقیقت در وجودت جلوه کرد  
عاشقان سوخته را یک جا بسوختی هم چنین  
بهر پا بوس قدومت ای بهارستان قدس      جبهه صاحب‌دلان فرش است بر روی زمین  
التجا دارم خلوصم برگ سبز گردد قبول      بهر شأنت تحفه دیگر ندارم بیش ازین  
کی توان دارد (الهه) تا کند وصف شما  
زره نا چیز کجا و مدح خورشید برین

پایان